

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра державного будівництва

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Порядок прийняття та державна реєстрація нормативно-правових
актів публічної адміністрації»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2021

Харків 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Порядок прийняття та державна реєстрація нормативно-правових актів публічної адміністрації» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 25 с.

Розробник:

Петришина Марина Олександрівна,
кандидатка юридичних наук, доцентка

Чиркін Антон Сергійович,
кандидат юридичних наук, доцент

Затверджено на засіданні кафедри державного будівництва
(протокол № 20 від 22 червня 2021 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на засіданні
кафедри державного будівництва
(протокол № 15 від 10 червня 2022 р.)

Завідувачка кафедри – Серьогіна Світлана Григорівна, докторка юридичних наук, професорка

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані результати навчання.....	5
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	8
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни.....	
4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання.....	11
4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання.....	12
5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання	14
6. Критерії оцінювання результатів навчання.....	15
7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання.....	16
8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	16

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Порядок прийняття та державна реєстрація нормативно-правових актів публічної адміністрації» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4,0	Галузь знань – 08 «Право»	За вибором	За вибором
Кількість модулів – 3	Спеціальність – 081 «Право»	Рік підготовки: 2021-2022	Рік підготовки: 2021-2022
Загальна кількість годин - 120	Рівень освіти – другий (магістерський)	семестр	семестр
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 - 4, самостійної роботи студента - 6 - 8.		1-2	1-2
		Лекції	Лекції
		20 год.	6 год.
		Практичні/семинарські заняття	Практичні /семинарські заняття
		20 год.	4 год.
		Самостійна робота	Самостійна робота
		80 год.	110 год.
		Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційований залік)	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційований залік)

Мета навчальної дисципліни – формування системи знань щодо теоретичних засад і сучасного правового регулювання порядку прийняття й державної реєстрації нормативно-правових актів; опанування студентами знань щодо вимог до нормативно-правових актів, що подаються на державну реєстрацію, й вироблення умінь застосовувати набуті знання на практиці.

Завдання:

- опанування знань щодо сутності і значення порядку прийняття й державної реєстрації нормативно-правових актів публічної адміністрації, основних категорій у цій сфері;

- розуміння специфіки чинного законодавства, що регламентує порядок прийняття й державної реєстрації нормативно-правових актів, бути здатним тлумачити й застосовувати його;

- визначення основних тенденцій розвитку в діяльності публічної адміністрації щодо прийняття й державної реєстрації нормативно-правових актів;

- виявлення проблем у сучасній практиці нормотворення в Україні;

- аналіз проведення антикорупційної, антидискримінаційної, гендерно-правової й цифрової експертиз (проектів) нормативно-правових актів;

- дослідження нормативно-правових актів щодо відповідності їх положенням Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практиці Європейського суду з прав людини.

Пререквізити: «Публічне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці».

Кореквізити: «Адміністративні послуги в сфері юстиції».

Постреквізити: -

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН-1.	Розуміти сучасні доктринальні підходи до таких понять, як «правотворчість», «нормотворчість» і використання їх при дослідженні пов'язаних правових явищ та процесів.
РН 2.	Використовувати провідні методики, інструментарій, орієнтуватися в правилах та вимогах формування змісту нормативно-правових актів.
РН-3.	Вміти застосовувати інноваційні підходи до вирішення проблем у сфері нормотворчої діяльності та процесу, а також державної реєстрації нормативно-правових актів.
РН-4	Збирати, систематизувати і аналізувати інформацію самостійно в процесі нормотворчості.
РН-5	Використовувати набуті знання під час проведення правової експертизи.

РН-6	Аналізувати проблеми адаптації та гармонізації національної системи законодавства до законодавства ЄС.
РН-7	Володіти законодавчо встановленими особливостями проведення державної реєстрації нормативно-правових актів.
РН-8	Знати особливості прийняття нормативно-правових актів органами державної влади та місцевого самоврядування.
РН-9	Оцінювати сучасний стан, а також перспективи удосконалення різних аспектів і напрямів нормотворчості.
РН-10	Застосовувати набуті навички впродовж проведення антикорупційної і цифрової експертизи.
РН-11	Аналізувати зарубіжний досвід щодо підготовки проектів і реєстрації нормативно-правових актів органами публічної адміністрації.
РН-11	Уміти самостійно опрацьовувати дані, необхідні в процесі проведення антикорупційної і цифрової експертизи.

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей та досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти відповідної спеціальності та освітньо-професійною програмою «Право», а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК10. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ЗК1.1. Здатність вирішувати проблеми інноваційного характеру.

ЗК1.2. Здатність оцінювати та підтримувати якість результату професійної і соціальної діяльності.

ЗК1.3. Здатність формулювати особисту думку та доказово її представляти.

ЗК1.5. Здатність до лідерства, відповідальності, ухвалення

неупереджених і вмотивованих рішень.

Спеціальних компетентностей:

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.

СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.

СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

СК1.1. Здатність аналізувати механізми оцінки ефективності юридичної практики за напрямками (галузями) юридичної діяльності.

СК1.2. Здатність демонструвати знання й розуміння правових систем в умовах глобалізації.

СК1.3. Здатність розрізняти принципи інститутів публічного і приватного права в юридичній діяльності.

СК1.5. Здатність вирішувати колізійні проблеми правового регулювання суспільних відносин.

СК1.6. Здатність демонструвати знання юридичної техніки та її прикладних аспектів (правотворчості, законодавчої техніки, техніки створення корпоративних актів, юридичних документів, систематизації юридичних актів, юридичного письма та юридичної термінології тощо).

Програмних результатів навчання:

ПРН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.

ПРН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

ПРН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

ПРН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.

ПРН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

ПРН11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.

ПРН12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.

ПРН16. Брати продуктивну участь у розробці проектів нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.

ПРН1.1. Визначати індикатори якості й ефективності юридичної практики.

ПРН1.2. Демонструвати знання й розуміння проблематики глобалізації в контексті розвитку сучасних правових систем.

ПРН 1.5. Демонструвати знання та розуміння механізму подолання правових колізій в правозастосовній практиці.

ПРН1.6. Демонструвати знання юридичної техніки та її прикладних аспектів в дискурсі правової епістемології та юридичної практики.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальні засади нормопроектувальної техніки і державної реєстрації нормативно-правових актів публічної адміністрації

Теоретико-правові засади правотворчості в Україні. Доктринальні засади правотворчості. Поняття і сутність. Принципи правотворення. Правотворення і правотворчість: зміст та співвідношення категорій. Нормативно-правовий акт: поняття, класифікація, вимоги, структура. Процедурні аспекти прийняття нормативно-правових актів суб'єктами публічного адміністрування. Актуальні проблеми сучасного правотворення в Україні.

Нормопроектувальна техніка як одна із засад правової політики держави. Принципи і правила нормопроектувальної техніки. Структура нормопроектувальної техніки. Головні помилки в процесі нормопроекування. Сучасні засоби та способи удосконалення нормопроектувальної техніки в Україні.

Правові засади державної реєстрації нормативно-правових актів публічної адміністрації. Порядок ведення Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів. Суб'єкти здійснення державної реєстрації нормативно-правових актів публічної адміністрації. Підтримання законності і транспарентності у сфері державної реєстрації нормативно-правових актів публічної адміністрації. Шляхи удосконалення державної реєстрації нормативно-правових актів.

Модуль 2. Експертиза нормативно-правових актів (проектів) публічної адміністрації.

Експертиза проектів нормативно-правових актів публічної адміністрації. Правове регулювання експертизи проектів нормативно-правових актів публічної адміністрації. Правова експертиза як запорука якісного (як складова) нормотворення. Принципи проведення і методологія правової експертизи проектів нормативно-правових актів публічної адміністрації. Суб'єкти проведення правової експертизи проектів нормативно-правових актів публічної адміністрації. Головні вектори (шляхи) удосконалення правової експертизи проектів нормативно-правових актів публічної адміністрації в Україні.

Методологічні засади проведення експертизи нормативно-правових актів на відповідність Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. Правове забезпечення проведення антикорупційної, цифрової експертизи антидискримінаційної і гендерно-правової (проектів) нормативно-правових актів публічної адміністрації. Зміст і необхідність проведення антикорупційної, цифрової: антидискримінаційної і гендерно-правової експертизи (проектів) нормативно-правових актів публічної адміністрації.

Принципи і методологія проведення антикорупційної, цифрової, антидискримінаційної і гендерно-правової експертизи (проектів) нормативно-правових актів публічної адміністрації. Суб'єкти проведення

антикорупційної і цифрової експертизи (проектів) нормативно-правових актів публічної адміністрації. Актуальні проблеми правового регулювання антикорупційної, цифрової, антидискримінаційної і гендерно-правової експертизи (проектів) нормативно-правових актів публічної адміністрації.

Модуль 3. Особливості прийняття і державної реєстрації нормативно-правових актів органів державної влади і місцевого самоврядування.

Порядок підготовки проектів і реєстрація нормативно-правових актів публічної адміністрації в зарубіжних країнах. Законодавче забезпечення правотворчої діяльності в країнах зі сталими демократичними традиціями. Процесуальні аспекти (Порядок) прийняття нормативно-правових актів публічної адміністрації в зарубіжних країнах. Зарубіжний досвід проведення експертизи (проектів) нормативно-правових актів публічної адміністрації. Шляхи удосконалення правотворчої діяльності публічної адміністрації в Україні з урахуванням досвіду провідних країн світу.

Правове регулювання прийняття і державної реєстрації нормативно-правових актів органів державної виконавчої влади. Система нормативно-правових актів органів державної виконавчої влади. Порядок розробки, прийняття і набуття чинності нормативно-правових актів органів державної виконавчої влади. Підстави для відмови в державній реєстрації нормативно-правових актів органів державної виконавчої влади. Проблемні питання прийняття і державної реєстрації нормативно-правових актів органів державної виконавчої влади.

Правове регулювання розробки і прийняття нормативно-правових актів органів місцевого самоврядування. Особливості формування системи нормативно-правових актів органів місцевого самоврядування та її місце в системі національного законодавства. Порядок розробки, прийняття і набуття чинності нормативно-правових актів органів місцевого самоврядування. Питання створення та функціонування реєстрів нормативно-правових актів органів місцевого самоврядування. Контроль у сфері нормотворчої

діяльності органів місцевого самоврядування: актуальні проблеми та перспективи.

Судова правотворчість: поняття і зміст. Роль судових рішень (практики) у сучасному нормотворенні. Юридична техніка в сучасній судовій практиці. Практика оскарження актів органів виконавчої гілки влади. Актуальні питання оскарження рішень органів місцевого самоврядування.

4.Обсяг і структура навчальної дисципліни

4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Загальні засади нормопроектуючої техніки і державної реєстрації нормативно-правових актів публічної адміністрації				
		Тема 1. Теоретико-правові засади правотворчості в Україні	12	2	2	8
		Тема 2. Поняття й загальна характеристика нормопроектуючої техніки	12	2	2	8
		Тема 3. Державна реєстрація нормативно-правових актів публічної адміністрації	12	2	2	8
		<i>Разом</i>	36	6	6	24
		Модуль 2.				

		Експертиза нормативно- правових актів (проектів) публічної адміністрації.				
		Тема 1. Експертиза проектів нормативно- правових актів публічної адміністрації	12	2	2	8
		Тема 2. Антикорупційна і цифрова експертиза (проектів) нормативно-правових актів публічної адміністрації.	12	2	2	8
		Тема 3. Антидискримінаційна і гендерно-правова експертиза (проектів) нормативно-правових актів публічної адміністрації	12	2	2	8
		<i>Разом</i>	36	6	6	24
		Модуль 3. Особливості прийняття і державної реєстрації нормативно- правових актів органів державної влади і місцевого самоврядування.				
		Тема 1. Зарубіжний досвід прийняття та державної реєстрації нормативно-правових актів публічної адміністрації	12	2	-	8
		Тема 2. Порядок прийняття і державної реєстрації нормативно-правових актів органів державної виконавчої влади	12	2	2	8
		Тема 3. Порядок прийняття нормативно-правових актів в системі	12	2	2	8

		органів місцевого самоврядування				
		Тема 4. Судова практика у сучасній правотворчості: її роль та значення.	12	2	2	8
		<i>Разом</i>	48	8	8	32
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	20	20	80

4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Загальні засади нормопроектуючої техніки і державної реєстрації нормативно-правових актів публічної адміністрації				
		Тема 1. Теоретико-правові засади правотворчості в Україні	14	2	2	10
		Тема 2. Поняття й загальна характеристика нормопроектуючої техніки	10	-	-	10
		Тема 3. Державна реєстрація нормативно-правових актів публічної адміністрації	10	-	-	10
		<i>Разом</i>	34	2	2	30
		Модуль 2. Експертиза нормативно-правових актів (проектів) публічної адміністрації.				

		Тема 1. Експертиза проєктів нормативно-правових актів публічної адміністрації	19	2	2	15
		Тема 2. Антикорупційна і цифрова експертиза (проєктів) нормативно-правових актів публічної адміністрації.	15	-	-	15
		Тема 3. Антидискримінаційна і гендерно-правова експертиза (проєктів) нормативно-правових актів публічної адміністрації	10	-	-	10
		<i>Разом</i>	44	2	2	40
		Модуль 3. Особливості прийняття і державної реєстрації нормативно-правових актів органів державної влади і місцевого самоврядування.				
		Тема 1. Зарубіжний досвід прийняття та державної реєстрації нормативно-правових актів публічної адміністрації	10	-	-	10
		Тема 2. Порядок прийняття і державної реєстрації нормативно-правових актів органів державної виконавчої влади	10	-	-	10
		Тема 3. Порядок прийняття нормативно-правових актів в системі органів місцевого самоврядування	10	-	-	10
		Тема 4. Судова практика у сучасній правотворчості: її	12	2	-	10

		роль та значення.				
		<i>Разом</i>	42	2	2	40
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	6	4	110

5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Порядок прийняття та державна реєстрація нормативно-правових актів публічної адміністрації» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу, захист есе або реферату тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквіумів (тестів).

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту індивідуальної підсумкової письмової роботи – 20 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль							Підсумкова оцінка знань (диференційований залік)
Модуль № 1		Модуль № 2		Модуль № 3		Самостійна робота студентів	
п/з	Колоквіум	п/з	Колоквіум	п/з	Колоквіум		
max 20	max 10	max 15	max 10	max 15	max 10	max 20	max 100

6. Критерії оцінювання результатів навчання

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Колоквіум	Max 10	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок.
	5	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Індивідуальна підсумкова письмова робота	Max 20	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота не містить методологічних помилок, є посилання на джерела та власні висновки. При захисті продемонстровані глибокі знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	15	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота містить незначні методологічні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки. При захисті продемонстровані достатні знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.

	10	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри, але з незначними помилками. Робота містить методологічні та змістовні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки. При захисті продемонстровані достатні знання теми, але виникли проблеми з аргументації окремих понять та суджень у роботі, доведеність висновків.
	5	Робота оформлена з помилками та порушеннями кафедральних вимог щодо форми роботи. Робота містить методологічні та змістовні помилки, використано недостатню кількість джерел для обґрунтування дослідження та висновків. При захисті виникли труднощі щодо розкриття змісту теми, наведення аргументів стосовно окремих положень роботи та обґрунтованості і доведеності висновків.
	Min 0	Робота оформлена неналежним чином, без посилання на джерела та містить методологічні помилки. При захисті автор роботи не може продемонструвати знання з обраної теми, навести аргументацію понять та здійснити аналіз інформації. Робота виконана з порушенням вимог академічної доброчесності.
Диференційований залік	100	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах і концепціях навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з навчальної дисципліни й використання отриманих знань у практичній роботі.
	90	1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	85	1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих помилок. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	75	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Помилки й суттєві неузгодженості у відповіді на запитання за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.
	70	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Помилки у відповіді на запитання за наявності знань для
зараховано		

		усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
	60	1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Наявність помилок у відповіді на питання на заліку.
не зараховано	55	1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.

7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34

8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти:

1. Висновки за результатами проведення гендерно-правової експертизи актів законодавства за 2018 рік. URL: https://minjust.gov.ua/gender_2018
2. Деякі питання здійснення правової експертизи проектів нормативно-правових актів на наявність корупціогенних норм: роз'яснення Міністерства юстиції України. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_32220
3. Деякі питання цифрового розвитку. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 січня 2019 р. № 56 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/56-2019-%D0%BF#Text>
4. Деякі питання проведення антикорупційної експертизи. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v1219323-08>
5. Деякі питання проведення гендерно-правової експертизи: Наказ Міністерства юстиції України від 12.05.2006 р. № 42/5 URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v42_5323-06
6. Конституція України: Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. Відом. Верхов. Ради України. 1996. № 30. № 141.
7. Методичні рекомендації щодо розроблення проектів законів та дотримання вимог нормопроектної техніки, схвалені постановою колегії Міністерства юстиції України від 21.11.2000 р., № 41 / О. В. Богачова, В. Г. Вараксина та ін. Київ: Центр правової реформи і законопроектних робіт при Міністерстві юстиції України. 1999. 45 с.
8. Методичні рекомендації щодо розроблення проектів законів та дотримання вимог нормопроектної техніки, схвалені постановою колегії Міністерства юстиції України від 21 листопада 2000 р. № 41. Нормотворча діяльність:

Збірник нормативно-правових актів та метод. рекомендацій. Київ: Вид. Дім «Ін Юре», 2001. С. 219 – 230.

9. Питання проведення антидискримінаційної експертизи та громадської антидискримінаційної експертизи проектів нормативноправових актів URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/61-2013-%D0%BF>

10. Питання проведення гендерно-правової експертизи: постанова Кабінету Міністрів України від 28 листопада 2018 р. № 997. URL: <https://minjust.gov.ua/m/pravovi-zasadi-provedennyagenderno-pravovoi-ekspertizi>

11. Про Регламент Верховної Ради України: Закон України від 10.02.2010 № 1861-VI. Відом. Верхов. Ради України. 2010. № 14, 15, 16, 17. Ст. 133.

12. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. Офіц. вісн. України. 2014. № 87. Стор. 156. Ст. 2474.

13. Про місцеве самоврядування: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. Відом. Верхов. Ради України. 1997. № 24. Ст. 170.

14. Про комітети Верховної Ради України: Закон України від 04.04.1995 № 116/95-ВР. Відом. Верхов. Ради України. 1995. № 19. Ст. 134.

15. Про Єдиний державний реєстр нормативних актів: Указ Президента України від 27.06.1996 № 468/96. Урядовий кур'єр від 04.07.1996.

16. Про запровадження Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів та здійснення правової інформатизації України: Постанова Кабінету міністрів України від 11.12.1996 № 1504. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1504-96-п>

17. Про здійснення експертизи проектів законів та проектів актів Кабінету Міністрів України, а також нормативно-правових актів, на які поширюється вимога державної реєстрації, щодо відповідності положенням Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практиці Європейського суду з прав людини: Наказ Міністерства юстиції України від 20.08.2008 р. № 1219/7 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v1219323-08>.

18. Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів та користування ним: Постанова Кабінету

Вісник України від 23.04.2001 № 376. Офіц. вісн. України. 2001. № 17. Ст. 747.

19. Про затвердження Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади: Постанова Кабінету міністрів України від 28.12.1992 № 731. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/731-92-п>

20. Про затвердження Положення про порядок здійснення обліку та систематизації законодавства в органах та установах юстиції України: Наказ Міністерства юстиції України від 15.04.2004. № 31/5. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/v31-5323-04>

21. Про вдосконалення порядку державної реєстрації нормативно-правових актів у Міністерстві юстиції України та скасування рішення про державну реєстрацію нормативно-правових актів: Наказ Міністерства юстиції України від 12.04.2005 № 34/5. Офіц. вісн. України. 2005. № 15. Ст. 799.

22. Про затвердження Положення про порядок роботи з законопроектами та іншими документами, що вносяться Президентом України на розгляд Верховної Ради України: затв. Указом Президента України від 30.03.1995 № 270/95. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/270/95>

23. Про поліпшення організації законопроектної діяльності: затв. Указом Президента України від 26.11.2003 № 1348/2003. Офіц. вісн. України. 2003. № 51. Т. 1. Ст. 2661.

24. Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 № 228. Офіц. вісн. 17 України. 2014. № 54. Ст. 1455.

25. Про Положення про порядок підготовки та внесення проектів актів Президента України: затв. Указом Президента України від 15.11.2006 № 970/2006. Офіц. вісн. України. 2006. № 47. Ст. 3123.

26. Про заходи щодо вдосконалення нормотворчої діяльності органів виконавчої влади: затв. Указом Президента України від 09.02.1999 № 145/99. Офіц. вісн. України. 1999. № 6. С. 18.

27. Про затвердження Методології проведення антикорупційної експертизи: Наказ Міністерства юстиції України від 24.04.2017 р. № 1395/5
URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1395323-17>
28. Про затвердження Положення про порядок укладення, виконання та денонсації міжнародних договорів України міжвідомчого характеру: затв. Постановою Кабінету міністрів України від 17.06.1994 № 422. Зібрання постанов Уряду України. 1994. № 10. Ст. 251.
29. Про затвердження Регламенту Кабінету Міністрів України: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 18.07.2007 № 950. Офіц. вісн. України. 2007. № 54. Ст. 2180.
30. Про затвердження Правил підготовки проектів актів Кабінету Міністрів України: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 06.09.2005 № 870. Офіц. вісн. України. 2005. № 36. Ст. 2200.
31. Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 № 996. Офіц. вісн. України. 2010. № 84. Ст. 2945.
32. Проект Закону про засади державної антикорупційної політики на 2020-2024 роки. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=70007
33. Рішення Конституційного Суду України від 09.07.1998 № 12-рп/98 (справа про тлумачення терміну «законодавство»). Офіц. вісн. України. 1998 р. № 32. С. 59.
34. Рішення Конституційного Суду України від 28.03.2001 № 2-рп/2001 (справа про позачерговий розгляд законопроектів). Офіц. вісн. України. – 2001. № 15. Ст. 658.

Література:

Основна література:

1. Андрусів Л. Теоретико-правові засади системи нормативно-правових актів / Л. Андрусів // Підприємництво, господарство і право. 2017. №

4. С. 128-131.

2. Богачова О. В. Законотворчий процес в Україні: проблеми вдосконалення : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Інститут законодавства Верховної Ради України. Київ, 2006. 238 с.

3. Гетьман Є. А. Нормотворчий процес органів виконавчої влади та його стадії. Актуальні проблеми права: теорія і практика. 2013. № 27. С. 173-181.

4. Ковач Я. В. Локальні нормативно-правові акти місцевого самоврядування: поняття, особливості, проблеми правового регулювання [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Ковач Ярослава Вікторівна ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків, 2018. - 20 с.

5. Кунєв Ю. Д. Державна реєстрація нормативно-правових актів: дуалізм моделі реалізації / Ю. Д. Кунєв, А. А. Левдик // Правова позиція. - 2016. - № 2. - С. 23–31.

6. Легін Л. Зарубіжний досвід забезпечення права на інформацію про нові нормативно-правові акти : Правове регулювання суспільства та проблеми юридичної техніки : матеріали науково-практичної інтернет-конференції (ІваноФранківськ, 15 грудня 2015 року). Івано-Франківськ : Лабораторія академічних досліджень та правового регулювання, 2015. С. 25-27.

7. Нестерович В.Ф. Конституційно-правові засади впливу громадськості на прийняття нормативно-правових актів: зарубіжний та український досвід: Дис.... доктора юрид. наук: 12.00.02 / ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка. Суми, 2015. 456 с.

8. Петришина М. О. Нормопроектувальна техніка як засіб формування системи дієвого та ефективного законодавства в Україні: теоретико-правовий підхід / М. О. Петришина, Т. С. Мала. Актуальні питання публічного та приватного права. 2014. № 3(08). С. 256 – 263.

9. Плотнікова М.В. Доцільність запровадження електронного

оприлюднення нормативно-правових актів в Україні. Правовий вісник Української академії банківської справи. 2015. № 2 (13). С. 14–19.

10.Рибікова Г. В. Предмет правової експертизи нормативно-правових актів / Г. В. Рибікова // Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. - 2016. - № 1. - С. 53-59.

11.Романюк Я. Судова правотворчість в умовах реформування правосуддя: постановка проблеми. *Право України*. 2016. № 10.С. 9-19.

12.Хомов, С. М. Громадська антикорупційна експертиза як засіб запобігання корупції в діяльності Державної фіскальної служби України. Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія: Право. 2015. Вип. 2. С. 278-283.

35.

36. *Додаткова література:*

1. Бойко Г. І. Юридична конструкція як засіб юридичної техніки. Актуальні проблеми держави і права. 2014. Вип. 73. С. 190-198.

2. Волошина Я. В. Розробка нормативно-правових актів місцевого самоврядування: теоретико-правовий аналіз. Державне будівництво та місцеве самоврядування. Зб. наук. праць. 2017. Вип. 34. С. 247 – 257.

3. Гиляка О. Юридичний документ: особливості та законодавче регулювання. Вісник Національної академії правових наук України. 2014. № 3. С. 165-171.

4. Ільницький М. Електронне оприлюднення правових актів у сфері публічного управління. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія право. Ужгород, 2015. Випуск 25. Том. 2. Частина 2. С. 126-129.

5. Предместніков О. Повноваження Міністерства юстиції України у сфері державної правової політики: нормотворчість і правова експертиза / О. Предместніков // Підприємництво, господарство і право. 2016 № 4. С. 56-61.

6. Рибікова Г. В. Правова експертиза нормативно-правових актів як

правова категорія та наукова доктрина. Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. 4 (29) 2013. С. 28-32.

7. Рибікова Г. В. Правова експертиза нормативно-правових актів як правова категорія та наукова доктрина. Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. 4 (29) 2013. С. 28-32.

8. Стецюк Н. В. Технологія судової правотворчості: загальнотеоретична характеристика: Дис. ... канд.. юрид. наук: 12.00.01 / Н. В. Стецюк. – Львів, 2011. – 205 с.

9. Філик Н. В. Окремі питання юридичної техніки в правозастосовній діяльності судових органів. Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. 2010. № 1. С. 47-50.

10. Щербина В. Різновиди засобів законодавчої техніки. Порівняльно-аналітичне право. 2017. № 4. С. 43-46.

Інтернет-ресурси

Сайт Ради Європи - <http://www.coe.kiev.ua>

Проект ЄС «Підтримка реформ у сфері юстиції» - <http://www.justicereformukraine.eu/uk/>

Офіційний веб-портал Верховної Ради України - <http://rada.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Президента України - <http://www.president.gov.ua>

Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України - <http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний веб-портал Верховного Суду - https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/

Офіційний веб-портал Конституційного Суду України - <https://ccu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України - <https://minjust.gov.ua/>

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс
кафедри державного будівництва. URL:
<https://neik.nlu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=499>